

๓๐. การสั่งลงโทษ

คำสั่งลงโทษปลดออกที่ไม่ชอบด้วยกม. ซึ่งจะต้องมีการดำเนินการทางวินัยใหม่ให้ถูกต้อง คำสั่งลงโทษดังกล่าวจะต้องถูกเพิกถอนและสั่งให้กลับเข้ารับราชการก่อนจึงจะมีผลให้ผู้นั้นมีสถานะเป็นข้าราชการที่อาจถูกดำเนินการทางวินัยได้ (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด อ.๑๓๓/๒๕๕๘)

การลงโทษทางวินัยกักขังเป็นอำนาจตามกม. ของผบ. ไม่ต้องดำเนินการกระบวนกรตามขั้นตอนเหมือนคดีอาญาที่ต้องมีหมายขัง (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด อ.๑๘๑/๒๕๕๘)

การสั่งลงโทษตามพฤติการณ์และการกระทำที่แจ้งข้อกล่าวหาแล้ว แม้คณะก. แจ้งฐานความผิดไม่ถูกต้อง ผู้มีอำนาจสามารถแก้ฐานความผิดหรือปรับบทกฎหมายให้ถูกต้องได้ (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด อ.๑๕๓/๒๕๕๗ อ.๑๘๗/๒๕๕๘ อ.๒๑/๒๕๕๐)

บทความ ผู้ถูกลงโทษกักขังเจ็บป่วยจนต้องนำส่งตัวเข้ารับการรักษาที่ รพ. จนล่วงพ้นระยะเวลากักขัง หากมิได้ออกจาก รพ. ไปภายในระยะเวลาลงโทษ ถือว่าได้รับโทษครบกำหนดเวลารับโทษแล้ว

หนังสือสง. ก. ตร. ๑๕๖.ค.๕๔ การปล่อยตัวผู้ถูกกักขังหรือกักขังเมื่อครบกำหนดต้องปล่อยในวันถัดจากวันครบวันที่เมื่อพ้น๒๔.๐๐น.

หนังสือวน. ๑๔ก.ย.๕๓แจ้งมติก. ตร. กรณีตร. วางระดับโทษไว้สูงกว่าที่ผบ. จะสั่งได้ตามกม. จึงไม่ได้สั่งลงโทษและสั่งให้ผบ. เหนือขึ้นไปเป็นผู้สั่ง ต้องถือว่าผบ. เหนือขึ้นไปซึ่งเป็นผู้สั่งลงโทษนั้นเป็นผบ. ตามม.๘๘วรรคหนึ่ง จึงชักข้อกรณีนี้ควรให้หน่วยต้นสังกัดพิจารณาปรับระดับโทษให้อยู่ในอัตราที่ตนเองสามารถลงโทษได้ตามกม. (ลงโทษต่ำกว่าระดับได้)

หนังสือวน. ๑๑เม.ย.๕๖ ลงโทษไล่ออก ๒ คำสั่ง คำสั่งหลังย้อนหลังไปวันที่มีคำสั่งแรก ต่อมาคำสั่งแรกถูกยกเลิก จึงต้องแก้ไขคำสั่งหลังโดยวันออกจากราชการเป็นวันที่ออกคำสั่งหลัง

หนังสือตร. ๒๕๖.ค.๕๒ กำชับเรื่องการแจ้งคำสั่งลงโทษหรือคำสั่งให้ออกจากราชการ กรณีส่งทางไปรษณีย์ให้ส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ

เอกสารประกอบการบรรยาย

โครงการสัมมนาเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อแก้ไขปัญหาเหตุแห่งการฟ้องคดีปกครอง

เรื่อง วิทยุข้าราชการ

วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๐

ณ ห้องกมลทิพย์ โรงแรมสยาม ซิตี้ กรุงเทพฯ

Konrad-Adenauer-Stiftung

(๒) เมื่อข้าราชการมิได้มาปฏิบัติราชการเนื่องจากมีภารกิจส่วนตัว แต่ได้ยื่นใบลาป่วยโดยมิได้ยื่นใบลากิจให้ถูกต้อง การที่ผู้บังคับบัญชาไม่อนุญาตการลาป่วยและถือว่าข้าราชการผู้นั้นขาดราชการจึงเป็นการใช้ดุลพินิจโดยชอบแล้ว (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๖๗/๒๕๔๘)

(๓) โทษ “กักขัง” ตามมาตรา ๘๒ (๔) แห่ง พ.ร.บ. ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นโทษทางวินัยอย่างหนึ่ง มิใช่โทษในทางอาญา แม้จะมีลักษณะโทษอย่างเดียวกันกับการ “กักขัง” ในทางอาญาก็ตาม และการลงโทษทางวินัยเป็นอำนาจตามกฎหมายของผู้บังคับบัญชาที่จะเป็นผู้พิจารณาโทษผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชา ซึ่งไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายใดกำหนดให้การดำเนินการลงโทษทางวินัยจะต้องดำเนินการระบวนกรต่าง ๆ ตามขั้นตอนของการลงโทษทางอาญา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา การลงโทษ “กักขัง” ผู้กระทำผิดวินัยโดยไม่มีการขออนุญาตจากศาลจึงไม่ขัดต่อมาตรา ๒๓๗^๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ แต่อย่างใด (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๘๑/๒๕๔๘)

๓.๒ กรณีการดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรง

(๑) การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยที่ต้องนำกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๘ (พ.ศ. ๒๕๔๐)^๘ ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา มาใช้บังคับโดยอนุโลมนั้น ต้องนำข้อกำหนดหรือหลักเกณฑ์ของกฎ ก.พ. ดังกล่าว เท่าที่สามารถใช้ได้มาใช้ทั้งหมด โดยเฉพาะในส่วนของรายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนและคุณสมบัติของคณะกรรมการสอบสวน ซึ่งถือเป็นสาระสำคัญของการออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๒๘/๒๕๔๗ (ประชุมใหญ่))

(๒) เมื่อการใช้อำนาจสั่งให้ข้าราชการพักราชการเข้าองค์ประกอบตามที่กำหนดไว้ใน มาตรา ๑๐๗ แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกอบกับ กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๓๘)^๙ ว่าด้วยการสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน แม้ภายหลังจะปรากฏว่าคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งจะต้องมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนใหม่ให้ถูกต้องต่อไป ก็หาไม่ผลให้คำสั่งที่สั่งโดยชอบให้ข้าราชการพักราชการดังกล่าวเสียไปด้วยไม่ (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๒๘/๒๕๔๗ (ประชุมใหญ่))

(๓) เมื่อกฎหมายกำหนดให้ผู้บังคับบัญชาแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวน กรณีข้าราชการถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย การที่ผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษทางวินัยโดยอาศัย

^๗รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

มาตรา ๒๓๗ ในคดีอาญา การจับและคุมขังบุคคลใดจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาล หรือผู้นั้นได้กระทำความผิดซึ่งหน้า หรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่นให้จับได้โดยไม่มีหมายตามที่กฎหมายบัญญัติ...

ผลการสอบสวนของเจ้าหน้าที่โดยมิได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวน ถือได้ว่ามิได้ปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนด คำสั่งลงโทษทางวินัยดังกล่าวจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๒๗๐/๒๕๔๙)

(๔) การสั่งลงโทษในข้อกล่าวหาที่คณะกรรมการสอบสวนมิได้แจ้งข้อกล่าวหาใน “พฤติการณ์และการกระทำ” นั้นมาก่อน หรือการสั่งลงโทษโดยเปลี่ยนแปลงข้อกล่าวหาใน “พฤติการณ์และการกระทำ” ใหม่ ไม่สามารถกระทำได้ เพราะเป็นการสั่งลงโทษในข้อกล่าวหาที่ไม่เคยมีการสอบสวนมาก่อน หรือเป็นการไม่ให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาได้ทราบข้อเท็จจริงในข้อกล่าวหาอันนำไปสู่การลงโทษได้เพียงพอและไม่มีโอกาสโต้แย้งหรือแสดงพยานหลักฐานของตน แล้วแต่กรณี ส่วนการสั่งลงโทษในข้อกล่าวหาที่ “พฤติการณ์และการกระทำ” นั้น มีการแจ้งข้อกล่าวหาและสอบสวนแล้ว แต่ผู้มีอำนาจสั่งลงโทษหรือผู้พิจารณาความผิดและกำหนดโทษ หรือผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ เห็นว่าคณะกรรมการสอบสวนแจ้ง “ฐานความผิด” ไม่ถูกต้อง ผู้มีอำนาจดังกล่าวย่อมสามารถแก้ไข “ฐานความผิด” หรือ “ปรับบทกฎหมาย” ให้ถูกต้องได้ (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๕๓/๒๕๔๗ ที่ อ.๑๙๗/๒๕๔๘ และที่ อ.๒๑/๒๕๕๐)

(๕) เมื่ออธิบดีได้รับรายงานผลการสอบสวนจากคณะกรรมการสอบสวนที่มีความเห็นว่าข้าราชการตั้งแต่ระดับ ๗ ลงมาที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงร่วมกับข้าราชการตั้งแต่ระดับ ๘ ขึ้นไป กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง อธิบดีต้องส่งสำนวนการสอบสวนข้าราชการตั้งแต่ระดับ ๗ ลงมาดังกล่าวให้ อ.ก.พ. กระทรวงพิจารณาพร้อมกันตามมาตรา ๑๐๔ วรรคสอง (๑)^๔ แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ การที่อธิบดีเสนอสำนวนการสอบสวนข้าราชการตั้งแต่ระดับ ๗ ลงมาดังกล่าวต่อ อ.ก.พ. กรม และมีคำสั่งลงโทษตามมติ อ.ก.พ. กรม เป็นคำสั่งลงโทษที่ไม่ถูกต้องตามรูปแบบ ขั้นตอน หรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญ

^๔พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๑๐๔

๗๗

๗๗

ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนที่แต่งตั้งตามมาตรา ๑๐๒ หรือผู้มีอำนาจตามมาตรา ๑๐๒ วรรคสาม วรรคสี่ หรือวรรคห้า เห็นว่าข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง สมควรลงโทษปลดออกหรือไล่ออก ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) สำหรับผู้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับ ๑๑ ลงมาถึงระดับ ๘ และสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับ ๗ ลงมาที่กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงร่วมกับผู้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับ ๘ ขึ้นไป หรือที่นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามมาตรา ๑๐๒ วรรคห้า ในราชการบริหารส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ให้นายกรัฐมนตรีหรือผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๒ ส่งเรื่องให้ อ.ก.พ. กระทรวง ซึ่งผู้ถูกกล่าวหาสังกัดอยู่พิจารณา และเมื่อ อ.ก.พ. กระทรวงมีมติเป็นประการใด ให้นายกรัฐมนตรีหรือผู้มีอำนาจสั่งบรรจุดังกล่าวแล้วแต่กรณี สั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น

๗๗

๗๗

ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ และเป็นคำสั่งลงโทษที่มีได้กระทำโดยเจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจพิจารณา (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๓๓/๒๕๔๘)

(๖) กรณีตามมาตรา ๑๐๔ วรรคสอง (๑) (๒) และ (๓) แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นกรณีที่กฎหมายกำหนดให้ อ.ก.พ. กระทรวง อ.ก.พ. กรม หรือ อ.ก.พ. จังหวัด แล้วแต่กรณี เป็นองค์กรที่มีหน้าที่พิจารณาความผิดและกำหนดโทษข้าราชการ ที่มีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง และคณะกรรมการสอบสวนหรือผู้มีอำนาจ ตามมาตรา ๑๐๒ เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ซึ่งการพิจารณาดังกล่าว อ.ก.พ. กระทรวง อ.ก.พ. กรม หรือ อ.ก.พ. จังหวัด มีอำนาจในการใช้ดุลพินิจอย่างใดก็ได้ภายใน กรอบของกฎหมาย อ.ก.พ. ดังกล่าว จึงมิใช่องค์กรที่จะให้ความเห็นชอบตามมาตรา ๔๑ วรรคหนึ่ง (๔)^๕ แห่ง พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ดังนั้น การสั่งลงโทษทางวินัยอย่าง ร้ายแรงโดยมิได้ส่งให้ อ.ก.พ. พิจารณาความผิดและกำหนดโทษตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๐๔ วรรคสอง (๑) (๒) หรือ (๓) ดังกล่าว จึงเป็นคำสั่งทางปกครองที่มีได้กระทำโดยเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีอำนาจพิจารณาอันเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และมีใช้กรณีที่จะส่งให้ อ.ก.พ. ให้ความเห็นชอบในภายหลังได้ (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๓๓/๒๕๔๘)

(๗) เมื่อคำสั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการของอธิบดีไม่ชอบด้วย กฎหมาย ซึ่งจะต้องมีการดำเนินการทางวินัยใหม่ให้ถูกต้องต่อไป และคำสั่งลงโทษดังกล่าวยังมีได้ ถูกเพิกถอน อธิบดีซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งมีหน้าที่เพิกถอนคำสั่งลงโทษและสั่งให้ข้าราชการ ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยกลับเข้ารับราชการก่อน จึงจะมีผลให้ข้าราชการที่ถูกกล่าวหา นั้น มีสถานะเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญที่อาจถูกดำเนินการทางวินัยได้ การที่อธิบดีดำเนินการ ทางวินัยใหม่โดยมิได้เพิกถอนคำสั่งลงโทษเดิมและสั่งให้ข้าราชการผู้นั้นกลับเข้ารับราชการก่อน เป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๓๓/๒๕๔๘)

^๕พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

มาตรา ๔๑ คำสั่งทางปกครองที่ออกโดยการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ไม่เป็นเหตุ ให้คำสั่งทางปกครองนั้นไม่สมบูรณ์

๑.๑๓

๑.๑๓

(๔) คำสั่งทางปกครองที่ต้องให้เจ้าหน้าที่อื่นให้ความเห็นชอบก่อน ถ้าเจ้าหน้าที่นั้นได้ให้ความ เห็นชอบในภายหลัง

๑.๑๓

๑.๑๓

(๘) การพิจารณาลงโทษทางวินัยตามการที่มูลความผิดของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องพิจารณาลงโทษตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติตามมาตรา ๙๒ วรรคหนึ่ง^{๑๑} และมาตรา ๙๓^{๑๒} แห่ง พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ส่วนการยื่นอุทธรณ์ของผู้ที่ถูกสั่งลงโทษตามมาตรา ๙๓ แห่ง พ.ร.บ. ดังกล่าว จะต้องเป็นการอุทธรณ์ดุลพินิจในการสั่งลงโทษของผู้บังคับบัญชาเท่านั้น ทั้งนี้ ตามมาตรา ๙๖^{๑๓} แห่ง พ.ร.บ. เดียวกัน (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๐๖/๒๕๕๔)

(๙) การดำเนินการทางวินัยให้ยุติไม่จำเป็นต้องรอผลการดำเนินคดีอาญา ดังนั้น การที่ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจมิได้พิจารณาสั่งการตามรายงานผลการสอบสวนทางวินัยเป็นเวลา ๓ ปีเศษ นับแต่คณะกรรมการสอบสวนเสนอสำนวนการสอบสวน โดยอ้างเหตุผลว่าต้องรอผลการพิจารณาทางอาญาก่อน จึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควรตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๓๒ ของกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๘ (พ.ศ. ๒๕๔๐)ฯ ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๖๗/๒๕๕๗)

(๑๐) ในกรณีที่กฎหมายไม่ได้กำหนดระยะเวลาในการพิจารณาทางปกครองไว้ โดยเฉพาะเจาะจง ศาลปกครองสูงสุดโดยมติที่ประชุมใหญ่ฯ ได้วางบรรทัดฐานเกี่ยวกับระยะเวลา

^{๑๑}พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๙๒ ในกรณีที่มีมูลความผิดวินัย เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้พิจารณาพฤติการณ์แห่งการกระทำความผิดแล้วมีมติว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดวินัย ให้ประธานกรรมการส่งรายงานและเอกสารที่มีอยู่ พร้อมทั้งความเห็นไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาผู้นั้นเพื่อพิจารณาโทษทางวินัยตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติโดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอีก ในการพิจารณาโทษทางวินัยแก่ผู้ถูกกล่าวหา ให้ถือว่ารายงานเอกสารและความคิดเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการการสอบสวนวินัย ตามกฎหมายหรือระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกกล่าวหา นั้น ๆ แล้วแต่กรณี

ฯลฯ

ฯลฯ

^{๑๒}พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๙๓ เมื่อได้รับรายงานตามมาตรา ๙๒ วรรคหนึ่งและวรรคสามแล้ว ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนพิจารณาโทษภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง และให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนส่งสำเนาคำสั่งลงโทษดังกล่าวไปให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ออกคำสั่ง

^{๑๓}พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๙๖ ผู้ถูกกล่าวหาที่ถูกลงโทษตามมาตรา ๙๓ จะใช้สิทธิอุทธรณ์ดุลพินิจในการสั่งลงโทษของผู้บังคับบัญชาตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลสำหรับผู้ถูกกล่าวหา นั้น ๆ ก็ได้ ทั้งนี้ ต้องใช้สิทธิดังกล่าวภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนมีคำสั่งลงโทษ

อันสมควรในการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยไว้ว่า ระยะเวลาอันสมควรคือ ๙๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ ดังนั้น เมื่อล่วงพ้นระยะเวลาดังกล่าวแล้วแต่ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ ยังมีได้ดำเนินการพิจารณาอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จโดยไม่มีเหตุผลที่สามารถรับฟังได้ ถือได้ว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติล่าช้าเกินสมควร (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๒๑๗/๒๕๔๙)

(๑๑) เมื่อข้าราชการที่มีได้มาปฏิบัติราชการได้ยื่นใบลาป่วยโดยชอบด้วยระเบียบผู้บังคับบัญชามีหน้าที่ต้องพิจารณาการลาดังกล่าวว่าจะอนุญาตหรือไม่ เพราะเหตุใด การที่ผู้บังคับบัญชาไม่มีคำสั่งเกี่ยวกับการลาป่วยและมีคำสั่งลงโทษข้าราชการผู้ยื่นใบลาป่วยในความผิดฐานละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่า ๑๕ วัน โดยไม่ปรากฏเหตุผลอันสมควร (เนื่องจากผู้บังคับบัญชาไม่ได้พิจารณาการขอลาป่วยดังกล่าว) ย่อมเป็นการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบ (ไม่ปรากฏเหตุผลในการใช้ดุลพินิจ) (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๒/๒๕๔๙)

(๑๒) การพิจารณาว่า การกระทำอื่นใดอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๙๘ วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ จะต้องพิจารณาถึงเกียรติของข้าราชการผู้นั้นและความรู้สึกของสังคมที่มีต่อการกระทำของข้าราชการผู้นั้น ประกอบกับเจตนาในการกระทำโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ของข้าราชการผู้นั้นว่าได้กระทำการอันทำให้ราชการได้รับความเสียหายต่อภาพพจน์ชื่อเสียงหรือไม่ (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๓๔๐/๒๕๔๙)

ข้าราชการซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำกรใด ๆ อันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว ไม่ว่าจะเป็นการกระทำในฐานะส่วนตัวหรือในตำแหน่งหน้าที่ราชการ ย่อมจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียชื่อเสียงและเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนทั้งสิ้น (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๓๓๒/๒๕๔๙)

(๑๓) ผู้ฟ้องคดีเป็นข้าราชการตำรวจแต่มีพฤติการณ์และการกระทำอันเชื่อได้ว่าเป็นผู้กับภรรยาของผู้อื่น ถือว่ากระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง การสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการจึงเป็นการใช้ดุลพินิจโดยชอบแล้ว (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๓๔๐/๒๕๔๙)

การที่ผู้ฟ้องคดีเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ มีหน้าที่รักษากฎหมายและนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษตามกฎหมาย แต่กลับให้การเป็นพยานในคดีอาญาเป็นเท็จ ย่อมเป็นการกระทำที่ถือได้ว่าเป็นการประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๙๘ วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะฟังข้อเท็จจริงว่าเป็นการยอมให้การเท็จต่อพนักงานสอบสวนว่าเห็นเหตุการณ์ขณะที่ผู้ต้องหากระทำความผิด เนื่องจากถูกพนักงาน

สอบสวนข่มขู่ว่าจะดำเนินคดีอาญาและดำเนินการทางวินัยกับผู้ฟ้องคดีตามที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้าง ก็ตาม เพราะการกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำเพื่อประโยชน์ของตนเองโดยไม่คำนึงถึงความถูกต้องชอบธรรมตามกฎหมายและความเดือดร้อนหรือเสียหายของบุคคลอื่น หรือหากจะฟังว่าการที่ผู้ฟ้องคดีกลับคำให้การต่อพนักงานอัยการที่ว่าไม่ได้ไปในที่เกิดเหตุและไม่ได้เห็นเหตุการณ์ขณะที่ผู้ต้องหากระทำความผิดเป็นคำให้การเท็จ การกระทำของผู้ฟ้องคดีซึ่งกลับคำให้การดังกล่าวย่อมเป็นการช่วยเหลือผู้กระทำความผิดเพื่อมิให้ต้องรับโทษตามกฎหมาย ที่ถือว่าเป็นการประพฤติน่าอับอายอย่างร้ายแรงเช่นกัน (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๖๓/๒๕๔๙)

การดำเนินการกรณีผู้ถูกลงโทษกักขังเจ็บป่วย

พ.ต.อ.ปราโมทย์ เจริญวัฒน์สุข และข้าราชการ
กลุ่มงานนิติกรด้านเสริมสร้างและพัฒนาวินัย กองวินัย

เมื่อปรากฏว่าผู้ถูกลงโทษกักขังตามคำสั่งลงโทษทางวินัย เกิดการเจ็บป่วยในระหว่างกำหนดเวลาถูกลงโทษกักขัง จนไม่สามารถอยู่ในสถานที่กักขังได้ ทำให้การลงโทษกักขังไม่ครบตามกำหนดเวลา เช่น กำหนดเวลาลงโทษกักขัง 30 วัน เหลือเวลาอีก 3 วัน จะครบกำหนด ผู้ถูกลงโทษกักขังเกิดมีอาการป่วยจนต้องส่งตัวไปรับการรักษาที่โรงพยาบาล จนล่วงพ้นกำหนดระยะเวลาที่กักขัง 30 วัน เมื่อผู้ถูกลงโทษกักขังหายจากอาการเจ็บป่วยต้องนำตัวมารับโทษกักขังอีก 3 วันที่เหลือหรือไม่ กรณีเช่นนี้ผู้บังคับบัญชาที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการอย่างไร

ตามกฎหมาย ก.ตร. ว่าด้วยอำนาจการลงโทษ อัตรโทษ และการลงโทษภาคทัณฑ์ ทัณฑกรรม กักขัง กักขังหรือตัดเงินเดือน พ.ศ.2547¹ การลงโทษกักขังข้าราชการตำรวจในกรณีนี้มีสาระสำคัญที่ต้องพิจารณา 2 ประการ คือ 1) การลงโทษกักขัง ให้กักขังไว้ในสถานที่ที่เหมาะสมและเป็นที่ยึดไว้โดยเฉพาะ 2) ระยะเวลาการลงโทษกักขัง ให้นับติดต่อกันไม่เว้นวันหยุดราชการจนครบกำหนด เมื่อปรากฏว่าต้นสังกัดได้ส่งตัวผู้ถูกลงโทษกักขัง ไปรับการรักษาอาการป่วยที่โรงพยาบาล ทำให้ผู้ถูกลงโทษกักขังไม่ได้อยู่ในที่จัดไว้เฉพาะกักขังเป็นเวลา 3 วัน แต่ในการนับระยะเวลาการลงโทษกักขังให้นับติดต่อกันไปจนครบกำหนด 30 วัน จึงเป็นปัญหาข้อกฎหมาย และตามกฎหมาย ก.ตร. ดังกล่าว ก็ไม่ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติไว้ชัดเจน การจะตีความกฎหมายให้มีผลเป็นเช่นใดในกรณีนี้สิ่งที่จะต้องคำนึงถึง คือ การลงโทษกักขังเป็นการจำกัดเสรีภาพของบุคคล การจะแปลความให้บุคคลต้องได้รับผลร้ายต้องเป็นกรณีที่กฎหมายบัญญัติไว้ชัดแจ้ง การลงโทษบุคคลใดจึงต้องอยู่ในขอบเขตที่กฎหมายบัญญัติให้อำนาจการจะนำตัวผู้ถูกลงโทษกักขังมารับโทษกักขังอีก 3 วัน กรณียังมีข้อโต้แย้งในเรื่องอำนาจว่าสามารถกระทำได้หรือไม่ เพียงใด ทั้งตามกฎหมาย ก.ตร. ดังกล่าว ไม่ได้มีข้อกำหนดให้การนับระยะเวลาการลงโทษต้องสะดุดหยุดลงด้วยเหตุใดและเริ่มนับต่อแต่เมื่อใด หรือให้ยุติการลงโทษกักขังชั่วคราวก่อนครบกำหนดได้ด้วยเหตุใด

กรณีเทียบเคียง

- ตัวอย่างการตีความเพื่อมิให้บุคคลต้องรับผลร้ายตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1212/2535 ในกรณีที่กำหนดโทษจำคุกเป็นเดือนเมื่อรวมถึง 12 เดือน ให้คิดเป็นจำนวนวัน 360 วัน มีใช้ถือเป็น 1 ปี เพราะจำนวนวันจำคุกจะคิดได้ถึง 365 วัน หรือ 366 วัน ย่อมเป็นผลร้ายแก่จำเลย ทั้งนี้เนื่องจากตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 21 วรรคสอง บัญญัติไว้ถ้าระยะเวลาจำคุกที่คำนวณนั้นกำหนดเป็นเดือนให้นับ 30 วัน เป็น 1 เดือน ถ้ากำหนดเป็นปีให้คำนวณตามปีปฏิทินในราชการ
- ตัวอย่างเกี่ยวกับอำนาจการควบคุม ตามประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ 6 บทที่ 8 ข้อ

¹ กฎ ก.ตร. ว่าด้วยอำนาจการลงโทษ อัตรโทษ และการลงโทษภาคทัณฑ์ ทัณฑกรรม กักขัง กักขังหรือตัดเงินเดือน พ.ศ.2547

ข้อ 3 การคำนวณระยะเวลาการลงโทษกักขังและกักขัง ให้นับวันเวลาเริ่มลงโทษกักขังหรือกักขังเป็นหนึ่งวันเต็ม โดยไม่ต้องคำนึงถึงจำนวนชั่วโมงและให้นับติดต่อกันไม่เว้นวันหยุดราชการจนครบกำหนด และให้ปล่อยตัวไปในวันถัดจากวันที่ครบกำหนด

ข้อ 8 การลงโทษกักขัง ให้นำตัวผู้ถูกลงโทษไปรับโทษที่สถานีหรือหน่วยงานอื่นที่ผู้ลงโทษมิได้ประจำอยู่

การลงโทษกักขังข้าราชการตำรวจหญิง ห้ามมิให้กักขังร่วมกับข้าราชการตำรวจชายหาก ไม่มีสถานที่พอจะแยกขัง หัวหน้าหน่วยงานที่รับตัวผู้ถูกลงโทษไว้เพื่อลงโทษจะกำหนดสถานที่ใดสถานที่หนึ่งที่เหมาะสมเป็นสถานที่กักขังก็ได้

ข้อ 9 การลงโทษกักขัง ให้ลงโทษกักขังไว้ในที่จัดไว้โดยเฉพาะ ห้ามมิให้กักขังร่วมกับผู้ต้องหา เว้นแต่มีเหตุจำเป็นเพราะไม่มีที่กักขัง และห้ามนำสิ่งของไม่จำเป็นอาวุธ เข้าไปในสถานที่กักขัง

153 หากผู้ต้องหาในคดีมีบาดเจ็บนายแพทย์โรงพยาบาลจำต้องรับตัวไว้รักษาให้พนักงานสอบสวนเจ้าของคดีจัดตำรวจใน บังคับบัญชาไปควบคุม การควบคุมจะต้องดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยอำนาจการควบคุม กล่าวคือ ตามประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 87 บัญญัติไว้ห้ามมิให้ควบคุมผู้ถูกจับไว้เกินกว่าจำเป็นตามพฤติการณ์แห่งคดี ในกรณี ความผิดลหุโทษ จะควบคุมผู้ถูกจับไว้ได้เท่าที่เวลาที่จะถามคำให้การ และที่รู้ตัวว่าเป็นใคร และที่อยู่ของเขายู่ที่ไหนเท่านั้น กรณีที่ผู้ถูกจับไม่ได้รับการปล่อยชั่วคราว ห้ามมิให้ควบคุมผู้ถูกจับไว้เกิน 48 ชั่วโมง เป็นต้น เช่นนี้การควบคุมผู้ถูกจับหรือ ผู้ต้องหาในคดีจึงอยู่ในขอบเขตอำนาจที่กฎหมายกำหนดเท่านั้นและตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2497 มาตรา 30 ได้ บัญญัติกรณีผู้ต้องขังเจ็บป่วยไว้ว่า “เมื่อแพทย์ผู้ควบคุมการอนามัยของผู้ต้องขังยื่นรายงานแสดงความเห็นว่าผู้ต้องขังคนใด ป่วยเจ็บ และถ้าคงยังรักษาพยาบาลอยู่ในเรือนจำจะไม่ทุเลาดีขึ้นอธิบดีจะอนุญาตให้ผู้ต้องขังคนนั้น ไปรักษาตัวในสถานที่อื่น ใดนอกเรือนจำ โดยเงื่อนไขอย่างใดแล้วแต่จะเห็นสมควรก็ได้” และวรรคสอง “ในกรณีดังกล่าวมาในวรรคก่อน มิให้ถือว่า ผู้ต้องขังนั้นพ้นจากการคุมขัง และถ้าผู้ต้องขังไปเสียจากสถานที่ซึ่งได้รับอนุญาตให้ไปรักษาตัว ให้ถือว่ามีความผิดฐานหลบหนี การควบคุม”

ดังนั้น หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ถูกลงโทษมีอาการเจ็บป่วย ต้องได้รับการรักษาที่โรงพยาบาลจริง พฤติการณ์จึงเป็นเหตุผลความจำเป็นที่ไม่สามารถให้ผู้ถูกลงโทษอยู่ในสถานที่จัดไว้เฉพาะกักขังได้ และเนื่องจากหัวหน้า หน่วยงานที่รับตัวผู้ถูกลงโทษไว้เป็นผู้ควบคุมดูแลผู้ถูกลงโทษและกำหนดสถานที่กักขังตามที่เหมาะสม หากหัวหน้า หน่วยงานที่รับตัวผู้ถูกลงโทษไว้เห็นว่าเหมาะสมก็อาจเปลี่ยนแปลงสถานที่กักขังได้ถ้ามีเหตุผลความจำเป็นแม้โรงพยาบาลจะ มีใช้สถานที่จัดไว้เฉพาะกักขังแต่แรก แต่เมื่อหัวหน้าหน่วยงานที่รับตัวผู้ถูกลงโทษไว้ได้ส่งตัวผู้ถูกลงโทษไปรับการรักษาที่ โรงพยาบาลภายในกำหนดระยะเวลาการลงโทษและหากปรากฏว่าผู้ถูกลงโทษก็ได้ออกไปจากโรงพยาบาลภายในกำหนด ระยะเวลาการลงโทษก็ถือได้ว่าผู้ถูกลงโทษได้รับโทษครบตามกำหนดเวลาการลงโทษแล้ว แต่อย่างไรก็ดี เรื่องดังกล่าวนี้ก็ควร จะได้กำหนดเป็นหลักเกณฑ์ให้ปรากฏชัดเจนเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อไป

.....

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองวินัย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โทร. ๐ ๒๒๐๕ ๒๓๙๗

ที่ ๐๐๐๖.๒/๑๐๖๕ วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๕

เรื่อง ทหารเรือเกี่ยวกับการกักขังและปล่อยข้าราชการตำรวจ

เรียน จตร.(กต.๓)

ตามหนังสือ สง.จตร.(กต.๓) ที่ ๐๐๐๑(จตร.(กต.๓))/๐๔ ลง ๒๗ ม.ค.๕๓ ทหารเรือ
พ.ต.ต. (นอกราชการ) มีหนังสือลง ๙ มิ.ย.๕๑ ร้องเรียนขอความเป็นธรรม กรณีเมื่อครั้ง
ดำรงตำแหน่ง พงส.(สบ ๒) กลุ่มงานสอบสวน ภ.จว.ชัยภูมิ ปฏิบัติราชการ พงส.สภ.จัตุรัส ถูก ภ.จว.ชัยภูมิ
สั่งลงโทษกักขัง และ ตร. ได้หนังสือที่ ตช ๐๐๐๖.๒/๑๔๒๐ ลง ๕ เม.ย.๕๓ ทหารเรือดังกล่าวไป ก.ตร.
ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

วน. ขอเรียนว่า สง.ก.ตร. ได้มีหนังสือที่ ๐๐๑๒.๑๓/๕๑๕ ลง ๑๕ ธ.ค.๕๔ แจ้งมติ
ก.ตร. ในการประชุมครั้งที่ ๑๒/๒๕๕๔ เมื่อ ๒๙ พ.ย.๕๔ เห็นชอบตามที่ อ.ก.ตร.กฎหมาย ในการประชุม
ครั้งที่ ๖/๒๕๕๔ เมื่อ ๑๕ มิ.ย.๕๔ ได้พิจารณาและมีมติในเรื่องดังกล่าวแล้ว รายละเอียดปรากฏตามเอกสาร
ที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ พร้อมนี้ได้ส่งเอกสารที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๖) แผ่น มาด้วยแล้ว

พ.ต.อ.
(ธวัช ประสพพระ)

รอง ผบก.๗ ปรท.ผบก.วน.

ร.ต.ท.สมพงษ์

๑) ศ.ต.ท.วิวัฒน์ วัฒน... ผบ.ตร.....วันที่.....

๒) ร.ต.ท.ท.เต... รอง ผบ.ตร.....วันที่.....

ผ.ต.ท.ท.ท.ท.ท. ผู้ช่วย ผบ.ตร.....วันที่.....
ผบก.วน.....วันที่.....

พ.ต.อ. รอง ผบก.วน.....วันที่.....

(ธวัช ประสพพระ) ผู้ติกร (ตรวจ/ทาน).....

รอง ผบก.๗ ปรท.ผบก.วน. เจ้าหน้าที่พิมพ์.....วันที่.....

กฤษฎีกา

บันทึกข้อความ

เลขที่	กฤษฎีกา 12899
วันที่	16 ธ.ค. 2554
เวลา	12.46

ส่วนราชการ   สง.ก.ตร.   โทร. ๐ ๒๒๐๕ ๓๙๖๗
 ที่ ๐๐๑๒.๑๓/ ๕๑๕   วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๔
 เรื่อง แจ้งมติ อ.ก.ตร.กฎหมาย ครั้งที่ ๖/๒๕๕๔
 เรียน ผบ.ตร.(ผ่าน ผบก.วน.)

ด้วยในการประชุม อ.ก.ตร.กฎหมาย ครั้งที่ ๖/๒๕๕๔ เมื่อ ๑๕ มิ.ย.๒๕๕๔ ได้พิจารณาเรื่องที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๒ เรื่อง ดังนี้

๑. เรื่อง หรือเกี่ยวกับการกักขังและปล่อยตัวข้าราชการตำรวจที่ถูกลงโทษกักขัง

การอภิปรายของที่ประชุม   ที่ประชุมได้พิจารณาแล้วเห็นว่าตาม กฎ ก.ตร.ว่าด้วยอำนาจการลงโทษฯ พ.ศ.๒๕๔๗ ข้อ ๓ ได้กำหนดวิธีการลงโทษกักขังโดยเริ่มนับตั้งแต่วันที่ผู้บังคับบัญชาจัดการให้ผู้ถูกลงโทษได้รับโทษตามคำสั่งลงโทษเป็น ๑ วันเต็ม โดยไม่ต้องคำนึงถึงจำนวนชั่วโมงที่เริ่มได้รับโทษ และให้นับติดต่อกันไม่เว้นวันหยุดราชการจนครบกำหนด และให้ปล่อยตัวไปในวันถัดจากวันที่ครบกำหนด โดยกฎหมายมิได้ระบุเรื่องเวลาการปล่อยตัวไว้แต่อย่างใด จึงมีประเด็นที่ต้องพิจารณาว่า เมื่อถึง “วันถัดจากวันที่ครบกำหนด” แล้ว จะต้องปล่อยตัวผู้ถูกลงโทษในเวลาใด ซึ่งก่อนที่จะพิจารณาประเด็นดังกล่าว ต้องพิจารณาเรื่องเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดของวันเป็นลำดับแรกก่อน โดยการนับวันนั้น ควรพิจารณาจากประกาศนับเวลาในราชการ พ.ศ.๒๕๖๐ และประกาศวิธีนับเวลาในราชการ พ.ศ.๒๕๗๑ เป็นหลักในการนับ โดยประกาศดังกล่าวได้กำหนดให้นับวันใหม่ตั้งแต่เที่ยงคืน โดยใช้วิธีนับรอบ ๒๔ นาฬิกาในกิจการราชการทั่วไป คือ ตั้งแต่เวลาเที่ยงคืนล่วงไปเรียกว่า ๐ นาฬิกา กับเศษนาที และนับตามลำดับจนบรรจบถึงเที่ยงคืนเป็น ๒๔ นาฬิกา เมื่อนำมาพิจารณาประกอบกับกฎ ก.ตร.ว่าด้วยอำนาจการลงโทษฯ พ.ศ.๒๕๔๗ ข้อ ๓ ซึ่งกำหนดให้การนับวันลงโทษในวันแรกไม่ว่าจะเริ่มลงโทษกี่นาฬิกาก็ให้นับต่อไปจนถึง ๒๔.๐๐ น. เป็น ๑ วัน และวันต่อมาให้นับติดต่อกันมาตั้งแต่ ๐๐.๐๑ น. จนถึง ๒๔.๐๐ น. เป็น ๑ วัน และนับเช่นนี้ต่อไปจนครบกำหนดวันตามคำสั่งลงโทษกักขังแล้วนั้น จึงเห็นว่าการปล่อยตัวข้าราชการตำรวจผู้ถูกลงโทษกักขังนั้น แม้อีกกฎหมายจะไม่ได้กำหนดเวลาโดยชัดแจ้งว่าให้ปล่อยตัวในเวลาใดของวันถัดจากวันที่ครบกำหนดก็ตาม แต่เมื่อคำนึงถึงสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคลตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้แล้ว การปล่อยตัวข้าราชการตำรวจที่ได้รับโทษกักขังจนครบจำนวนวันที่กำหนดแล้วต้องปล่อยตัวให้พ้นโทษกักขังในวันถัดจากวันที่ครบกำหนดในทันที กล่าวคือ ต้องปล่อยตัวเมื่อพ้นจากเวลา ๒๔.๐๐ น. ของวันที่ครบกำหนด

กักขัง เพื่อให้กระทบต่อสิทธิเสรีภาพของข้าราชการตำรวจผู้ถูกกักขังดังกล่าว อันเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลผู้เป็นตำรวจ ซึ่งมีสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเช่นเดียวกับบุคคลโดยทั่วไป

มติที่ประชุม

ที่ประชุมพิจารณาแล้วมีมติดังนี้

๑. การปล่อยตัวข้าราชการตำรวจที่ได้รับโทษทางวินัยในกรณีกักขังหรือกักขังเมื่อครบกำหนดแล้ว ต้องปล่อยตัวให้พ้นโทษในวันถัดจากวันที่ครบกำหนดในทันที กล่าวคือต้องปล่อยตัวเมื่อพ้นจากเวลา ๒๔.๐๐ น. ของวันที่ครบกำหนดกักขังหรือกักขัง

๒. เนื่องจาก ตร.ยังไม่เคยกำหนดแนวทางปฏิบัติในกรณีการปล่อยตัวข้าราชการตำรวจที่ได้รับโทษทางวินัยในกรณีกักขังหรือกักขังไว้อย่างชัดเจน จึงให้ ตร.กำหนดแนวทางปฏิบัติให้หน่วยงานในสังกัดดำเนินการให้เป็นไปตามที่ อ.ก.ตร.กฎหมาย ได้พิจารณาวินิจฉัยไว้ ตามข้อ ๑ ในการปฏิบัติต่อไป

๒. เรื่อง หรือการดำเนินการทางวินัย กรณี จ.ส.ต.

การอภิปรายของที่ประชุม

ที่ประชุมได้พิจารณาข้อหารือในประเด็นต่างๆ แล้วมีความเห็นดังนี้

ข้อหารือที่หนึ่ง กรณี บช.ศ.มีคำสั่งที่ ๒๕๗/๒๕๕๑ ลง ๒๕ ก.ย.๒๕๕๑ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยชุดใหม่ขึ้นทำการสอบสวน จ.ส.ต. เนื่องจากคณะกรรมการชุดเดิมได้ออกจากราชการไปแล้ว จะขัดหรือแย้งกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา ซึ่งตอบข้อหารือของ ตร. กรณี พ.ต.ท. ตามหนังสือที่ นร ๐๙๐๑/๑๒๕๙ ลง ๒๗ พ.ย.๒๕๕๒ หรือไม่ นั้น

ที่ประชุมได้พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีที่ บช.ศ.มีคำสั่งที่ ๒๕๗/๒๕๕๑ ลง ๒๕ ก.ย.๒๕๕๑ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยชุดใหม่ขึ้นทำการสอบสวน จ.ส.ต. เนื่องจากคณะกรรมการชุดเดิมได้พ้นจากหน้าที่ราชการไปแล้วนั้น กรณีดังกล่าวไม่อาจนำมาเทียบเคียงกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาซึ่งตอบข้อหารือของ ตร. กรณี พ.ต.ท. ได้ เนื่องจากมีข้อเท็จจริงแตกต่างกัน สำหรับกรณีของ จ.ส.ต. ๑ เป็นการดำเนินการตามคำพิพากษาศาลปกครองพิษณุโลก ซึ่งได้พิเคราะห์ว่า การสอบสวนทางวินัย และ บช.ศ.ได้มีคำสั่งลงโทษใส่ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการนั้น ในการสอบสวนคณะกรรมการสอบสวนมิได้แจ้งสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้ จ.ส.ต. ๑ ผู้ฟ้องคดีทราบ ผู้ฟ้องคดีถูกตัดโอกาสโดยไม่เป็นธรรมในการมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณา จึงมีเหตุที่ผู้ฟ้องคดีขอให้ บช.ศ.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองวินัย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โทร. 0 2205 2397

ที่ 0006.3/102

วันที่ 14 กันยายน 2553

เรื่อง แจ้งมติ ก.ตร.

เรียน ผบช. หรือตำแหน่งเทียบเท่า

ผบก. ในสังกัด สง.ผบ.ตร. หรือตำแหน่งเทียบเท่า

ด้วย ตร. ได้มีบันทึกลง 25 ส.ค.53 ให้ทุกหน่วยในสังกัด ตร. ถือปฏิบัติตามที่ ก.ตร. ในการประชุมครั้งที่ 4/2553 เมื่อวันที่ 14 มิ.ย.53 ได้มีมติรับทราบผลการพิจารณาและมติของ อ.ก.ตร.กฎหมาย ในการประชุมครั้งที่ 12/2552 เมื่อวันที่ 28 ธ.ค.52 เกี่ยวกับการพิจารณาสั่งลงโทษของผู้บังคับบัญชา กรณีความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงที่ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนหรือสั่งให้สืบสวนเห็นว่าผู้กระทำผิด วินัยสมควรได้รับโทษสูงกว่าที่ตนมีอำนาจสั่งลงโทษ และได้รายงานต่อผู้บังคับบัญชาของตนที่มีอำนาจ พิจารณาดำเนินการเพื่อลงโทษ ตามมาตรา 89 วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 เมื่อผู้บังคับบัญชาที่รับรายงานสั่งการเป็นประการใดแล้ว จะต้องรายงานผลการดำเนินการทางวินัยต่อ ผู้บังคับบัญชาที่มีตำแหน่งเหนือตน เพื่อพิจารณาสั่งการตามมาตรา 91 แห่ง พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 พร้อมสำนวนการสืบสวนและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาภายใน 10 วัน นับแต่วันมี คำสั่ง ทั้งนี้เป็นไปตามคำสั่ง ตร. ที่ 436/2548 ลง 20 มิ.ย.48 ข้อ 2.4 และเมื่อผู้บังคับบัญชาที่มีตำแหน่ง เหนือเห็นว่าถูกต้องเหมาะสมและไม่เป็นความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง จึงจะถือว่าการดำเนินการทางวินัย ถึงที่สุดตามคำสั่ง ตร. ที่ 436/2548 ลง 20 มิ.ย.48 ข้อ 2.5 และระเบียบ ก.ตร.ว่าด้วยการรายงานการ ดำเนินการทางวินัยและการออกจากราชการของข้าราชการตำรวจ พ.ศ.2547 ข้อ 9 (1) (ก)

นอกจากนี้ตามมติดังกล่าวได้ตั้งข้อสังเกตในกรณีที่ ตร. ได้วางระดับโทษไว้สูงกว่าที่ ผู้บังคับบัญชาจะสั่งได้ตามกฎหมาย จึงไม่ได้สั่งลงโทษผู้กระทำผิดภายในอำนาจของตน ทั้งๆ ที่ เรื่องนั้นมีความผิดชัดเจนว่าเป็นความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงและสามารถลงโทษเต็มตามอัตราโทษที่ ตนเองมีอยู่ได้ แต่ได้เสนอเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาที่มีตำแหน่งเหนือผู้ดำเนินการทางวินัยเป็นผู้สั่งลงโทษ ส่งผลให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติต้องตีความเรื่องการใช้อำนาจของผู้บังคับบัญชาที่มีตำแหน่งเหนือ ผู้ดำเนินการทางวินัยว่าสามารถใช้อำนาจทั้งมาตรา 89 และมาตรา 91 แห่ง พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 ในคราวเดียวกันได้หรือไม่ จึงให้ชักข้อคมในกรณีที่ ตร. วางระดับโทษไว้สูง แต่กรณีเป็น ความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงที่ผู้บังคับบัญชาสามารถใช้อำนาจตามกฎหมายลงโทษได้ ควรให้หน่วยต้น สังกัดพิจารณาปรับระดับโทษให้อยู่ในอัตราโทษที่ตนเองสามารถลงโทษได้ตามกฎหมาย แล้วรายงานให้

ผู้บังคับบัญชาที่มีตำแหน่งเหนือผู้ดำเนินการทางวินัยตามมาตรา 91 แห่ง พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547
ต่อไป

จน. จึงขอส่งสำเนามติ ก.ตร. ดังกล่าวมาพร้อมหนังสือนี้ จำนวน 3 แผ่น
จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

พ.ต.อ.

(ชัยพร วรรณประภา)

รอง ผบก.ฯ พรท.ผบก.จน.

บันทึกข้อความ

กองวินัย
เลขที่รับ..... 8112
วันที่..... 28 มี.ย. 2552
เวลา..... 15/12

ส่วนราชการ   สง.ก.ตร.   โทร. 0 2205 3779

ที่ 0012.13/ 0252   วันที่ 25 มิถุนายน 2552

เรื่อง แจ้งมติ อ.ก.ตร.กฎหมาย ครั้งที่ 12/2552

เรียน ผบ.ตร.(ผ่าน ผบก.วน.)

35	งานตรวจ
เลขที่..... 5011	
วันที่..... 1 มิ.ย. 2552	
เวลา..... 16.02	

1. อ.ก.ตร.กฎหมาย ในการประชุมครั้งที่ 12/2552 เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2552 ได้พิจารณาเรื่องที่เกี่ยวข้องกับท่าน จำนวน 1 เรื่อง

เรื่อง ตร.หารือการดำเนินการตาม พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 มาตรา 91 วรรคสอง

การอภิปรายของที่ประชุม ที่ประชุมพิจารณาแล้ว ขอให้จริงรับฟังได้ว่า

1. กรณีของ ด.ต. _____ บ.หมู่ (ป.) สภ.เขาวง เมื่อ ผกก.สภ.เขาวง ไม่มีอำนาจลงโทษกักขัง 30 วัน เนื่องจากโทษนั้นเกินอำนาจ จึงเสนอไปยัง ผบก.ภ.จว.กาฬสินธุ์ เพื่อพิจารณาสั่งลงโทษ ภ.จว.กาฬสินธุ์ พิจารณาแล้วจึงมีคำสั่งลงโทษ กักขัง ด.ต. _____ ไว้มีกำหนด 30 วัน ไปภายในอำนาจ แล้วรายงานผลการดำเนินการทาง วินัยพร้อมด้วยสำนวนการสืบสวนและเอกสารที่เกี่ยวข้องไป ภ.4 เพื่อพิจารณาตามมาตรา 91 วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 ภ.4 พิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นความผิดวินัย อย่างไม่ร้ายแรง การดำเนินการทางวินัย ด.ต. _____ ย่อมถึงที่สุดตามระเบียบ ก.ตร.ว่าด้วยการ รายงานการดำเนินการทางวินัยและการออกจากราชการของข้าราชการตำรวจ พ.ศ.2547 ข้อ 9 (1)(ก) ประกอบคำสั่ง ตร.ที่ 436/2548 ลง 20 มิ.ย.2548 ข้อ 2.3.1 ดังนั้น การ ดำเนินการทางวินัยจึงเป็นไปตามขั้นตอนของกฎหมายโดยถูกต้องแล้ว

2. กรณีของ พ.ต.ต. _____ สว.สส.สภ.เขาวง เมื่อ ผกก.สภ.เขาวง ไม่มีอำนาจลงโทษกักขัง 30 วัน เนื่องจากโทษนั้นเกินอำนาจ จึงเสนอเรื่อง ไปยัง ผบก.ภ.จว.กาฬสินธุ์ แต่โทษนั้นก็เกินอำนาจของ ผบก.ภ.จว.กาฬสินธุ์ ผบก.ภ.จว.กาฬสินธุ์ จึงเสนอเรื่องไปยัง ภ.4 เพื่อพิจารณาสั่งลงโทษตามมาตรา 89 วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ.ตำรวจ แห่งชาติ พ.ศ.2547 ซึ่ง ภ.4 พิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง จึงมี คำสั่งลงโทษกักขัง พ.ต.ต. _____ ไว้มีกำหนด 30 วัน ไปภายในอำนาจ กรณีจึงถือได้ว่า ภ.4 เป็นผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษตามมาตรา 89 วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 จึง ต้องรายงานผลการดำเนินการทางวินัยต่อผู้บังคับบัญชาที่มีตำแหน่งเหนือคือ ตร. ตามมาตรา 91

พร้อมด้วยสำนวนการสืบสวนและเอกสารที่เกี่ยวข้องตามคำสั่ง ตร.ที่ 436/2548 ลง 20 มิ.ย.2548 ข้อ 2.4 และเมื่อ ผบ.ตร.เห็นว่าถูกต้องเหมาะสมและไม่เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง จึงจะถือว่าการดำเนินการทางวินัยถึงที่สุดตามข้อ 2.5 ของคำสั่ง ตร.ฉบับเดียวกันและเป็นไปตามระเบียบ ก.ตร.ว่าด้วยการรายงานการดำเนินการทางวินัยและการออกจากราชการของข้าราชการตำรวจ พ.ศ.2547 ข้อ 9 (1)(ก)

มติที่ประชุม

1. กรณีของ ด.ต. การดำเนินการทางวินัยเป็นไปตามขั้นตอนของกฎหมายโดยถูกต้องแล้ว

2. กรณีของ พ.ต.ต.

เมื่อ ภ.4 สั่งลงโทษ จึงเป็นการสั่งใน

ฐานะผู้บังคับบัญชาตามมาตรา 89 วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 แล้ว ภ.4 จะต้องรายงานผลการดำเนินการทางวินัยต่อผู้บังคับบัญชาที่มีตำแหน่งเหนือคือ ผบ.ตร.เพื่อพิจารณาสั่งการตามมาตรา 91 พร้อมสำนวนการสืบสวนและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาภายใน 10 วัน นับแต่วันมีคำสั่ง ทั้งนี้เป็นไปตามคำสั่ง ตร.ที่ 436/2548 ลง 20 มิ.ย.2548 ข้อ 2.4 และเมื่อ ผบ.ตร.เห็นว่าถูกต้องเหมาะสมและไม่เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง จึงจะถือว่าการดำเนินการทางวินัยถึงที่สุดตามคำสั่ง ตร.ที่ 436/2548 ลง 20 มิ.ย.2548 ข้อ 2.5 และระเบียบ ก.ตร.ว่าด้วยการรายงานการดำเนินการทางวินัยและการออกจากราชการของข้าราชการตำรวจ พ.ศ.2547 ข้อ 9 (1)(ก)

ข้อสังเกต

ปัญหาเรื่องนี้ น่าจะเกิดจากการที่ผู้บังคับบัญชาดันสั่งกักได้ถือเอาระดับการลงโทษของ ตร.เป็นหลักสำคัญในการพิจารณาสั่งลงโทษ ในกรณีที่ ตร.ได้วางระดับโทษไว้สูงกว่าที่ตนเองจะสั่งได้ตามกฎหมาย จึงไม่ได้สั่งลงโทษผู้กระทำความผิดไปภายในอำนาจของตน ทั้งๆ ที่เรื่องนั้นมีความผิดชัดเจนว่าเป็นความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงและสามารถลงโทษเต็มตามอัตราโทษที่ตนเองมีอยู่ได้ แต่ได้เสนอเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาที่มีตำแหน่งเหนือผู้ดำเนินการทางวินัยเป็นผู้สั่งลงโทษ ส่งผลให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติต่อตีความเรื่องการใช้อำนาจของผู้บังคับบัญชาที่มีตำแหน่งเหนือผู้ดำเนินการทางวินัยว่าสามารถใช้อำนาจทั้งมาตรา 89 และมาตรา 91 แห่ง พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 ในคราวเดียวกันได้หรือไม่ ดังที่ ตร.ได้หารือมา ดังนั้น เพื่อมิให้เกิดปัญหาขึ้นอีก จึงควรให้ ตร.พิจารณามีหนังสือซักซ้อมในกรณีที่ ตร.วางระดับโทษไว้สูง แต่กรณีเป็นความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงที่ผู้บังคับบัญชาสามารถใช้อำนาจตามกฎหมายลงโทษได้ ควรให้หน่วยงานต้นสังกัดพิจารณาปรับระดับโทษให้อยู่ในอัตราโทษที่ตนเองสามารถลงโทษได้ตามกฎหมาย แล้วรายงานให้ผู้บังคับบัญชาที่มีตำแหน่งเหนือผู้ดำเนินการทางวินัยตามมาตรา 91 แห่ง พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 ต่อไป

2. ก.ตร. ในการประชุมครั้งที่ 4/2553 เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2553 ได้มีมติรับทราบผลการพิจารณาและมติของ อ.ก.ตร.กฎหมาย ตามข้อ 1 แล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

พล.ต.ต.

(เมธา ปันนิกร)

ผู้ช่วยเลขานุการ ก.ตร.ปฏิบัติหน้าที่แทนเลขานุการ ก.ตร.

สรุปแนวทางการพิจารณาตามคำสั่ง/คำพิพากษาศาลปกครอง

๑. คำร้องที่ ๔๐๓/๒๕๕๕ คำสั่งที่ ๒๖๐/๒๕๕๖ คำสั่งให้รับคำฟ้อง

ผู้ฟ้องคดีเคยดำรงตำแหน่ง ผบ.หมู่ กก.ตชต.๔๔ ถูกให้ออกจากราชการตามคำสั่ง ตชต. ที่ ๔๓๒/๒๕๕๔ ลง ๑๑ ต.ค.๕๔ ได้ยื่นอุทธรณ์ต่อ ก.ตร. เมื่อ ๑๖ พ.ย.๕๔ แต่ยังไม่ได้รับแจ้งผลการพิจารณา ผู้ฟ้องคดีจึงนำเรื่องฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้นให้ ก.ตร. ดำเนินการพิจารณาอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีโดยด่วน

ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีได้อุทธรณ์คำสั่งให้ออกจากราชการ และได้นำคดีมาฟ้องต่อศาล ซึ่งอยู่ในขั้นตอนหรือวิธีการสำหรับการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ.จัดตั้งศาลปกครองฯ โดยที่ผู้ฟ้องคดียังไม่เคยมีหนังสือร้องขอต่อหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด หรือยังไม่ได้รับหนังสือชี้แจงจากหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือได้รับคำชี้แจงที่ผู้ฟ้องคดีเห็นว่ามิมีเหตุผลตามมาตรา ๔๙ แห่ง พ.ร.บ.จัดตั้งศาลปกครองฯ ศาลชั้นต้นจึงมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาและให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ

ศาลปกครองสูงสุดโดยที่ประชุมใหญ่พิเคราะห์แล้วเห็นว่า แม้ว่าเรื่องของผู้ฟ้องคดียังอยู่ระหว่างการพิจารณาของ ก.ตร. ตาม พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ.๒๕๒๑ ประกอบกับ พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๓๕ มิได้มีบทบัญญัติมาตราใดกำหนดระยะเวลาบังคับให้ ก.ตร. ต้องพิจารณาอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จเมื่อใดก็ตาม แต่การที่ ก.ตร. มิได้พิจารณาอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายในเวลาอันควรผู้ฟ้องคดีย่อมมีสิทธินำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ.จัดตั้งศาลปกครองฯ

“ระยะเวลาอันสมควร” เทียบเคียงตาม พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ

กล่าวคือ ระยะเวลาในการพิจารณาอุทธรณ์โดยเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครอง ซึ่งไม่เกิน ๓๐ วัน ตามมาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง รวมกับระยะเวลาในการพิจารณาอุทธรณ์โดยผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ ซึ่งไม่เกิน ๖๐ วันตามมาตรา ๔๕ วรรคสอง รวมเป็นระยะเวลาในการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองทั้งสิ้นไม่เกิน ๙๐ วันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์นั้น เมื่อผู้ฟ้องคดีได้ยื่นอุทธรณ์ให้ ก.ตร. พิจารณาเมื่อ ๑๖ พ.ย.๕๔ วันที่ผู้ฟ้องคดีรู้หรือควรรู้เหตุแห่งการฟ้องคดีในกรณีนี้คือ วันที่พ้นกำหนด ๙๐ วันนับแต่วันที่ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นอุทธรณ์ต่อ ก.ตร. ดังนั้น การที่ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นฟ้องต่อศาลปกครองเมื่อ ๒๖ มี.ค.๕๕ จึงเป็นการยื่นฟ้องคดีภายใน ๙๐ วันตามมาตรา ๔๙ แห่ง พ.ร.บ.จัดตั้งศาลปกครองฯ จึงมีคำสั่งให้รับคำฟ้องไว้พิจารณา

๒. คดีหมายเลขดำที่ ๑๕๖/๒๕๕๓ คำสั่งไม่รับคำฟ้อง

ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่ง พงส.(สบ ๒) สภ.แม่สะเรียง จว.แม่ฮ่องสอน โดยผู้ว่าราชการจังหวัดได้ออกคำสั่งที่ ๑๕๓๔/๒๕๔๒ ลง ๑๐ ก.ย.๕๒ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนผู้ฟ้องคดี ผลการสอบสวนคณะกรรมการมีความเห็นให้ยุติเรื่อง ต่อมา อ.ก.ตร.วินัย คณะที่ ๑ ได้มีมติให้ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการ ผบช.ภ.๕ จึงได้ออกคำสั่งที่ ๒๔๙/๒๕๔๙ ลง ๒๘ ก.ย.๕๙ ให้ออกจากราชการ

เมื่อผู้ฟ้องคดียื่นอุทธรณ์ต่อ อ.ก.ตร.อุทธรณ์ เมื่อ ๖ พ.ย.๕๙ และ ก.ตร. ได้รับคำอุทธรณ์ไว้แล้วในวันเดียวกัน ก.ตร. ต้องพิจารณาอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาทั้งสิ้น ๓๖๐ วัน กล่าวคือ ภายใน ๑ พ.ย.๕๐ เมื่อครบกำหนดเวลาดังกล่าวไม่ปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีได้รับแจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์ จึงถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีได้ดำเนินการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายตามขั้นตอนที่กฎหมายเฉพาะกำหนดไว้แล้ว แต่มิได้มีการสั่งการภายในเวลาที่กฎหมายกำหนดตามมาตรา ๔๒ แห่ง พ.ร.บ.จัดตั้งศาลปกครองฯ จึงถือได้ว่าวันดังกล่าวเป็นวันที่ผู้ฟ้องคดีรู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี เมื่อผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำฟ้องนี้ต่อศาลปกครองเมื่อ ๒๑ พ.ค.๕๓ จึงเป็นกรณีที่ยื่นคำฟ้องล่วงพ้นกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีตามมาตรา ๔๙ แห่ง พ.ร.บ.จัดตั้งศาลปกครองฯ แม้ว่าต่อมา สง.ก.ตร. จะได้รับหนังสือลง ๑๗ ก.พ.๕๓ แจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์ให้ผู้ฟ้องคดีทราบ ก็ไม่เป็นเหตุให้วันเริ่มนับระยะเวลาการฟ้องคดีต้องเลื่อนไปเป็นวันที่ผู้ฟ้องคดีได้รับหนังสือแจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์ดังกล่าวแต่อย่างใด ศาลจึงไม่อาจรับคำฟ้องไว้พิจารณาได้

๓. คดีหมายเลขดำที่ ๒๗๗/๒๕๕๘ คดีหมายเลขแดงที่ ๑๙๙/๒๕๕๘

ผู้ฟ้องคดีเดิมดำรงตำแหน่ง รอง ผกก.(สส.) สภ.วิเชียรบุรี จว.เพชรบูรณ์ ถูก ผบช.ภ.๖ สั่งลงโทษไล่ออกจากราชการ ตามคำสั่ง ภ.๖ ที่ ๓๑๖/๒๕๕๗ ลง ๒๑ ก.ค.๕๗ ต่อมา ก.ตร. ได้รับหนังสืออุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีไว้เมื่อ ๑๐ ก.ย.๕๗ ต่อมา ๑ ส.ค.๕๘ ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือถึงกองอุทธรณ์และร้องทุกข์ขอทราบผลการพิจารณาอุทธรณ์ แต่ได้รับแจ้งว่าการพิจารณายังไม่แล้วเสร็จ และจนถึงวันที่ผู้ฟ้องคดีนำคดีนี้มาฟ้องต่อศาลปกครอง ต่อมาเมื่อ ๒๓ มี.ค.๕๙ ก.ตร. ได้พิจารณาอุทธรณ์แล้วมีมติให้ยกอุทธรณ์ และได้แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบเมื่อ ๔ พ.ค.๕๙

จึงเห็นได้ว่า ก.ตร. ให้ความพิจารณาอุทธรณ์นาน ๑ ปี ๗ เดือนเศษ จึงถือว่า ก.ตร. ไม่ปฏิบัติราชการภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดและปฏิบัติราชการล่าช้าเกินสมควร แต่อย่างไรก็ตาม โดยที่ พ.ร.บ.ตำรวจฯ ประกอบกฎ ก.ตร.ว่าด้วยการอุทธรณ์ฯ กำหนดเพียงหลักเกณฑ์และวิธีการอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์ไว้เท่านั้นโดยมิได้มีบทบัญญัติใดกำหนดว่า หากพ้นกำหนดระยะเวลาพิจารณาอุทธรณ์ไปแล้ว ให้อำนาจหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ของ ก.ตร. หดสิ้นไป ด้วยเหตุนี้ แม้จะล่วงพ้นระยะเวลาพิจารณาอุทธรณ์ตามที่กฎหมายกำหนดไปแล้ว ก.ตร. ก็ยังคงมีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีต่อไปจนแล้วเสร็จ ส่วนผลของการที่ ก.ตร. ไม่พิจารณาอุทธรณ์ภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดนั้น ย่อมถือได้ว่าเป็นกรณีที่ ก.ตร. ปฏิเสธคำขอของผู้ฟ้องคดี ซึ่งมีผลให้ผู้ฟ้องคดีเกิดสิทธิในการฟ้องคดีต่อศาลปกครองเพื่อขอให้ศาลเพิกถอนคำสั่งลงโทษทางวินัยได้นับแต่วันที่พ้นกำหนดระยะเวลาพิจารณาดังกล่าว โดยไม่จำเป็นต้องรอฟังผลคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของ ก.ตร. อีก ดังนั้น การที่ ก.ตร. มิได้พิจารณาอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด จึงไม่มีผลทำให้ผู้ฟ้องคดีเสียสิทธิตามกฎหมาย และไม่มีผลทำให้คำวินิจฉัยอุทธรณ์ของ ก.ตร. ไม่ชอบด้วยกฎหมายแต่อย่างใด

กรมราชทัณฑ์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองวินัย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โทร ๐ ๒๒๐๕ ๒๓๗๐

ที่ ๐๐๐๖.๒/ ๑๐๕๖

วันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๖

เรื่อง ทหารหรือคำสั่งลงโทษข้าราชการตำรวจ

เรียน ผบช.ตชด.

ตามหนังสือ บข.ตชด. ที่ ๐๐๓๐.๑๖๒/๒๑๓ ลง ๑๑ มี.ค.๕๖ ทหารหรือการดำเนินการกรณี บข.ตชด. มีคำสั่งที่ ๙๙/๒๕๕๖ ลง ๗ มี.ค.๕๖ เพิกถอนคำสั่ง บข.ตชด. ที่ ๒๓๕/๒๕๕๕ ลง ๑๘ มิ.ย.๕๕ ลงโทษไล่ ส.ต.ท. ออกจากราชการ แต่เนื่องจาก บข.ตชด. ได้มีคำสั่งที่ ๓๔๔/๒๕๕๕ ลง ๑๒ ก.ย.๕๕ ลงโทษไล่ ส.ต.ท. ออกจากราชการในกรณีอื่น ซึ่งระบุให้วันออกจากราชการมีผลตั้งแต่วันที่ถูกลงโทษไล่ออกจากราชการตามคำสั่ง บข.ตชด. ที่ ๒๓๕/๒๕๕๕ ลง ๑๘ มิ.ย.๕๕ เป็นต้นไป จะมีผลบังคับอยู่อีกหรือไม่ หากจะมีคำสั่งเปลี่ยนแปลงคำสั่งลงโทษจะให้มีผลตั้งแต่วันที่ ไป ตร. เพื่อพิจารณา ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

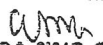
วน. นำเสนอ ตร. พิจารณาแล้วเห็นว่า ตาม พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๙ มาตรา ๔๒ วรรคสอง คำสั่งทางปกครองย่อมมีผลตราบเท่าที่ยังไม่มีการเพิกถอน เมื่อคำสั่งลงโทษไล่ ส.ต.ท.สุรนาฯ ออกจากราชการตามคำสั่ง บข.ตชด. ที่ ๓๔๔/๒๕๕๕ ลง ๑๒ ก.ย.๕๕ ยังไม่ถูกเพิกถอนไปคำสั่งดังกล่าวก็ยังมีผลบังคับอยู่ และตาม พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๙ มาตรา ๔๓ เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองอาจแก้ไขเพิ่มเติมได้เสมอ โดยที่ พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๗ มาตรา ๘๓ ประกอบกับกฎ ก.ตร.ว่าด้วยวิธีการออกคำสั่งเกี่ยวกับการลงโทษ พ.ศ.๒๕๔๗ ข้อ ๕ ได้กำหนดเกี่ยวกับการแก้ไขคำสั่งลงโทษไว้ โดยให้ทำเป็นคำสั่งให้ปรากฏเลขที่ วัน เดือน ปี ที่ออกคำสั่ง ข้อความเดิมที่ต้องการแก้ไขและข้อความที่แก้ไขใหม่

ในส่วนของวันออกจากราชการตามคำสั่ง บข.ตชด. ที่ ๓๔๔/๒๕๕๕ ลง ๑๒ ก.ย.๕๕ ที่ระบุไว้ว่า “ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ถูกลงโทษไล่ออกจากราชการตามคำสั่ง บข.ตชด. ที่ ๒๓๕/๒๕๕๕ ลง ๑๘ มิ.ย.๕๕ เป็นต้นไป” เมื่อ บข.ตชด. ได้เพิกถอนคำสั่งที่ ๒๓๕/๒๕๕๕ ลง ๑๘ มิ.ย.๕๕ ไปแล้ว ย่อมส่งผลให้วันออกจากราชการตามคำสั่ง บข.ตชด. ที่ ๓๔๔/๒๕๕๕ ลง ๑๒ ก.ย.๕๕ ไม่ตรงตามข้อเท็จจริงที่เปลี่ยนแปลงไป และตามกฎ ก.ตร.ว่าด้วยวิธีการออกคำสั่งเกี่ยวกับการลงโทษ พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๔ และแบบที่ ก.ตร. กำหนด วันออกจากราชการเป็นสาระสำคัญอันหนึ่งที่ต้องระบุไว้ให้ชัดเจนในคำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการ เนื่องจากเป็นการสร้างภาระและมีผลกระทบต่อสิทธิประโยชน์ของผู้รับคำสั่ง ถ้าวันออกจากราชการตามคำสั่งเดิมไม่ถูกต้อง ผู้ทำคำสั่งก็สมควรต้องแก้ไขให้ถูกต้อง และเมื่อข้อเท็จจริงที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้หมดเหตุสั่งไล่ออกจากราชการย้อนหลังไปก่อนวันออกคำสั่ง ตามระเบียบ ก.ตร.ว่าด้วยวันออกจากราชการของข้าราชการตำรวจ พ.ศ.๒๕๔๗

ข้อ ๖ และข้อ ๘ แล้ว วันออกจากราชการในกรณีนี้ จึงต้องเป็นวันที่ออกคำสั่ง บข.ตชด. ที่ ๓๔๔/
๒๕๔๕ ลง ๑๒ ก.ย.๔๕

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

พ.ต.อ.
(ปราโมทย์ เจริญวิวัฒน์สุข)
รอง ผบก.๓ พรท.ผบก.วน.

บ.ทว.....วันที่.....
รอง ผบ.ตร.....วันที่.....
ผู้ช่วย ผบ.ตร.....วันที่.....
ผบก.วน.....วันที่.....

รอง ผบ.ตร.....วันที่.....
นิติกร (ตรวจ/ทาส).....
เจ้าหน้าที่พิมพ์.....วันที่.....

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โทร. 0 2205 2397

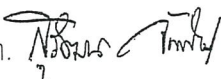
ที่ 0006.2/ว 0130 วันที่ 25 ส.ค. 2552

เรื่อง กำชับเรื่องการแจ้งคำสั่งลงโทษหรือคำสั่งให้ออกจากราชการ

ผบช. , ผบช. และ ผบก. ในสังกัด สง.ผบ.ตร. หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า

ด้วย อ.ก.ตร.อุทธรณ์ ในการประชุมครั้งที่ 36/2552 เมื่อ 15 ต.ค.52 ได้มีมติตั้งข้อสังเกตจากการพิจารณาเรื่องอุทธรณ์ที่ผ่านมาปรากฏข้อเท็จจริงว่า การแจ้งคำสั่งลงโทษหรือคำสั่งให้ออกจากราชการ ให้แก่ผู้ถูกสั่งลงโทษหรือถูกสั่งให้ออกจากราชการทราบ ของหน่วยงานต่างๆ โดยวิธีการส่งทางไปรษณีย์ มักจะไม่เป็นไปตาม กฎ ก.ตร.ว่าด้วยการอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์ พ.ศ.2547 ข้อ 10 (2) ที่กำหนดให้ส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ เป็นเหตุให้เกิดปัญหาในการนับระยะเวลาอุทธรณ์ เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปด้วยความถูกต้อง จึงกำชับให้หน่วยต่างๆ ถือปฏิบัติตามกฎ ก.ตร.ดังกล่าวข้างต้น ในเรื่องการแจ้งคำสั่งลงโทษหรือคำสั่งให้ออกจากราชการ ให้แก่ผู้ถูกสั่งลงโทษหรือถูกสั่งให้ออกจากราชการทราบอย่างเคร่งครัด โดยถ้าใช้วิธีการส่งทางไปรษณีย์ให้ส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ

จึงแจ้งมาเพื่อทราบ และถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

พล.ต.ท.

(สุวัฒน์ จันทราทิกุล)

ผู้ช่วย ผบ.ตร.ปรท.ผบ.ตร.

หมายเหตุ

โปรดแจ้งหน่วยงานในสังกัดทราบด้วย